

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9CoP/27/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5419200463
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5419200463.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ladislava Mejstříka a členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Jozefa Turzu, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti O. a to 1/ T., nar. XX.XX.XXXX a 2/ X., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, deti rodičov, matky S. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. M. XXXX/XX, T. O., zast. JUDr. Michaelou Pagáčikovou, advokátkou so sídlom H. XX, T. O. a otca D. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. M. XXXX/XX, T. O., t.č. bytom E. XXXX/X, T. O., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva rodičov, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Dolný Kubín, č. k. 10P/15/2019-48 zo dňa 05. apríla 2019, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

1) Napadnutým uznesením súd zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2) Dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné predpoklady pre nariadenie matkou navrhovaného neodkladného opatrenia, pretože v ňom absentuje naliehavosť požadovanej úpravy, ktorou sa matka domáhala, aby súd zveril maloleté deti O. (T. a X.) do jej osobnej starostlivosti, aby súd zaviazal otca platiť na výživu detí po 150,- eur mesačne a zároveň zakázal styk otca s deťmi, a to do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci rozvodu manželstva rodičov. Nebol dôvod na neodkladnú úpravu pomerov účastníkov, keďže v zmysle ust. § 367 ods. 1 CMP sa odovzdania dieťaťa formou neodkladného opatrenia môže domáhať len ten rodič, ktorý dieťa momentálne nemá v starostlivosti, čím sa má na myslí fyzická starostlivosť o dieťa a nie starostlivosť vyslovená výrokom súdu. Pokiaľ sa matka od otca domáhala platenia výživného na deti, z návrhu mal preukázané, že otec platí všetky výdavky spojené s bývaním a školskou dochádzkou T., pričom matke dňa 13.03.2019 poskytol sumu 200,- eur na domácnosť a na výživu detí, a potom ešte dňa 19.03.2019 sumu 200,- eur. Z uvedeného teda nevyplýva, že by otec v súčasnosti na výživu detí vôbec neprispieval, a že by bolo na mieste uložiť mu platiť výživné formou neodkladného opatrenia podľa ust. § 366 CMP. Čo sa týka zákazu styku otca s maloletými deťmi, aj v tejto časti návrhu konštatoval nedostatok naliehavosti. Z uznesenia ORPZ Dolný Kubín ČVS: ORP-108/OO-DK-2016 zo dňa 01.03.2016 síce vyplynulo, že dňa 21.01.2016 sa otec voči X. dopustil fyzického útoku, avšak šlo o vec „starú“ viac ako tri roky. Hoci na základe trestného oznámenia matky zo dňa 10.03.2019 bolo voči otcovi začaté trestné stíhanie pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby, tohto skutku sa mal otec dopustiť počas doby 14 rokov spätne konaním voči svojej manželke, pričom pokiaľ sa v uznesení ORPZ Dolný Kubín, odbor kriminálnej polície ČVS: ORP-121/1-VYS-DK-2019 spomína aj fyzický útok otca na syna X., nie je zrejmé, kedy sa mal presne otec tohto skutku dopustiť. Poukázal aj na závery znaleckého posudku znalca Miloša Šlepeckého PhD. č. 1/2019 zo dňa 31.01.2019, z ktorého vyplynulo, že v záujme oboch detí bude postupná realizácia ich styku s

otcom, pričom súčasný viac negatívny postoj detí k otcovi je výsledkom odmietavého postoja matky k otcovi.

3) Proti tomuto rozhodnutiu podala matka odvolanie, v ktorom žiadala, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že jej návrhu vyhovie. Nesúhlasila s názorom súdu ohľadom toho, že ak otec dobrovoľne opustil spoločnú domácnosť a deti žijú len s matkou, pominulo tak riziko a žiadne nebezpečenstvo deťom nehrozí. Samotná skutočnosť, že otec v rodine spôsobuje svojim konaním stav napätia a stresové situácie, kedy matka s deťmi bola nútená vyhľadať pomoc prostredníctvom hliadky polície a samotné začatie trestného stíhania pre dôvodné podozrenie, že deti môžu byť obeťami trestného činu týrania zverenej a blízkej osoby podľa ust. § 208 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona, predstavujú závažné skutočnosti, ktoré nemožno opomenúť. Na základe uvedeného, považovala za nevyhnutné, aby súd deťom poskytol okamžitú a účinnú ochranu. Skutočnosť, že otec opustil po incidentoch spoločnú domácnosť, neznamená úplné vyriešenie problematických vzťahov v rodine a elimináciu rizika vzniku budúcich konfliktných situácií. V danej situácii existuje obava, že do času, kým súd rozhodne o návrhu na rozvod a úpravu práv a povinností k deťom a najmä o povinnosti otca prispievať na výživu detí, otec nebude na výživu detí prispievať adekvátnym výživným. Matka je v mimoriadne nepriaznivej finančnej situácii a je výživou odkázaná na pomoc svojich najbližších rodinných príslušníkov a obáva sa, aby sa v dôsledku dlhodobého neadekvátneho prispievania na výživu detí zo strany otca neocitla v situácii, kedy nebude schopná hradiť všetky odôvodnené potreby detí, najmä náklady na ich liečbu, resp. že bude dlhodobo odkázaná len na finančnú pomoc svojej rodiny. Poukázala na to, že v máji 2019 majú obe deti nastúpiť v sprievode matky na liečenie, ktoré bude finančne náročné. Na základe uvedeného mala za to, že vydaním neodkladného opatrenia možno zabrániť nepriaznivým následkom, ktoré by mohli nastať u detí, pokiaľ by neboli pokryté ich základné potreby.

4) Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal uznesenie okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 65 CMP a § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) odvolaním napadnuté uznesenie súdu podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

5) Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Tento v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil. Odvolací súd poukazuje na vecne správne odôvodnenie tohto rozhodnutia a z uvedených dôvodov sa obmedzil iba na konštatovanie správnosti jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 CSP).

6) Matka v odvolaní žiadala, aby odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie a to tak, že zverí maloleté deti O. do osobnej starostlivosti matky, zaviazá otca prispievať deťom na výživu každému sumou 150,- eur mesačne a zakáže styk otca s maloletými deťmi a to všetko do právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci rozvodu manželstva rodičov a úpravy práv a povinností k maloletým deťom vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 8P/38/2018.

7) Neodkladné opatrenie je celkom výnimočným opatrením a súd pri rozhodovaní musí vždy prihliadnúť na to, aby prípadným vyhovením návrhu nedošlo k neprimeranému zásahu do práv dotknutých osôb. Na tieto okolnosti je potrebné obzvlášť prihliadať pri rozhodnutiach týkajúcich sa maloletých detí, kde súd prihliada v prvom rade na ich záujmy, a teda musí zvažovať, či bez takéhoto rozhodnutia hrozí ujma práve na strane maloletých.

8) Potreba dočasnej úpravy pomerov je skutkovou otázkou. Existenciu tejto potreby dočasnej úpravy bude preto možné posúdiť iba pri znalosti konkrétnych okolností danej veci. Všeobecne však možno potrebu dočasnej úpravy akceptovať za stavu, ak sa bez jej existencie vzťahu, ktorých úprava má byť predmetom neodkladného opatrenia, stali neudržateľné, prípadne výkon práv a povinností jednotlivými stranami vyplývajúcimi z týchto vzťahov by bez dočasnej právnej úpravy vykazoval znaky zrejmej nevyváženosti.

9) V danom prípade odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia sa nevykonáva dokazovanie v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní, toto dokazovanie teória práva označuje ako osvedčovanie. Osvedčovaním sa zisťujú najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia.

10) Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 a 66 CMP a dospel k rovnakému právnomu záveru ako súd prvej inštancie, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia v súlade s návrhom matky. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia a na zdôraznenie jeho správnosti dodáva, že doposiaľ zistené skutočnosti nepreukazujú naliehavú potrebu okamžitého zásahu súdu vo forme neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie vychádza z pomerov a okolností, ktoré existujú v čase rozhodovania súdu prvej inštancie.

11) Ako vyplynulo zo spisu, maloleté deti sa fakticky nachádzajú v matkinej starostlivosti, a teda v tejto časti nebol matkin návrh dôvodný, keď sa domáhala niečoho, čo už fakticky existuje. Pokiaľ by aj bolo nariadené neodkladné opatrenie v znení, ako navrhovala, nevyriešilo by to úpravu práv a povinností rodičov k deťom tak, ako to požadovala v podanom odvolaní. To, že by boli deti zverené neodkladným opatrením do jej osobnej starostlivosti, nemení nič na skutočnosti, že rodičia sa stále budú musieť dohodnúť na spôsobe výchovy maloletých, t. j. aj otec má stále (okrem toho, že má povinnosti) práva v zmysle zákona o rodine, do ktorého okruhu patrí aj právo podieľať sa na výchove detí. Toto právo by nebolo obmedzené nariadeným neodkladným opatrením.

12) Pokiaľ išlo o výživné, odvolací súd (a ani súd prvej inštancie) nespochybňuje povinnosť otca platiť výživné, je to jeho zákonná povinnosť. Neodkladné opatrenie je celkom výnimočným opatrením, umožňuje rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. Zo spisového materiálu nevyplynula v tejto veci potreba okamžitého zásahu súdu, keď matka uviedla, že otec prispel na výživu detí v marci 2019 sumou 200,- eur a rovnakou sumou v apríli 2019 s tým, že financuje výdavky spojené so školskou dochádzkou maloletého T. a aj výdavky spojené s užívaním bytu. Odvolací súd nezľahčuje matkinu situáciu, avšak z jej vyjadrenia, že sa obáva, aby sa v dôsledku dlhodobého neadekvátneho prispievania na výživu detí zo strany otca neocitla v situácii, že nebude schopná hradiť všetky potreby detí, vyplýva, že taká situácia doposiaľ nenastala. Ak aj matka má obavy, že otec nebude riadne prispievať na deti, môže podať návrh, aby súd určil výživné na maloleté deti na čas do rozvodu, ktorý nebude mať charakter neodkladného opatrenia.

13) Pokiaľ matka potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd zakázal styk otca s deťmi do právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci rozvodu manželstva a úpravy práv a povinností k maloletým deťom odôvodňuje uznesením ORPZ Dolný Kubín zo dňa 10.03.2019, ČVS: ORP-121/1-VYS-DK-2019, na základe ktorého bolo voči otcovi vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa ust. § 208 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona, je dôvodné stotožniť sa s konštatovaním súdu prvej inštancie uvedeným v bode 16. napadnutého uznesenia. Z uznesenia o vznesení obvinenia vyplýva, že správanie sa otca voči ostatným členom spoločnej domácnosti pretrváva najmenej 14 rokov s tým, že konanie otca, podľa ktorého mal napadnúť X. tak, že ho udrel otvorenou rukou a následne ho udieral varechou, sa podľa matkinej výpovede stalo v roku 2016. Poukazujúc na vyššie uvedené a na skutočnosť, že otec opustil spoločnú domácnosť a momentálne s matkou a deťmi nežije, nie je v tomto prípade daná potreba odvracania bezprostredne hroziacej ujmy.

14) Vzhľadom na to, že v konaní neboli osvedčené také skutočnosti, ktoré by opodstatňovali nariadenie neodkladného opatrenia, odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne a podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením.

15) Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).